

pelety

owies

Ekologiczny piec na biomase

RAPID

Uwaga Rolnicy

Oddajemy w Wasze ręce kolejny numer naszego czasopisma. Lato zbliża się już wielkimi krokami. Kończą się już spóźnione sianokosy. Przed nami ciężki okres żniw. Jak zawsze przypominamy rolnikom o ścisłe przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w tym gorącym okresie. Pod koniec czerwca będzie zapewne konieczność zwalczania stonki ziemniaczanej. Szczegółowe zasady doboru preparatu z podziałem na grupy prezentujemy na s. 3 i 4. Do siewów zbóż ozimych mamy jeszcze sporo czasu. Niemniej na s. 4, 5 i 6 przedstawiamy listę zalecanych odmian zbóż ozimych na lubelszczyźnie opracowaną przez Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Polowego. Na kolejnej 7 stronie prezentujemy tekst odpowiadający rolnikom jak można we własnym zakresie naprawić pompę opryskiwacza.

Z produkcji zwierzęcej proponujemy: na s. 9 szczegółowy nt. wentylacji. Jest ona niezmiernie ważna zwłaszcza w czasie letnich upałów. Z kolei na s. 10 podajemy zasady przy chowie owiec, tak by był on opłacalny. Powoli ale systematycznie zaczyna on wzrastać. Na kolejnej stronie tj. 11 autorka przedstawia przyczyny i skutki wycofania antybiotykowych stymulatorów wzrostu z pasz. Skutkiem ich całkowitego wyeliminowania jest min. wyższe zużycie paszy, obniżenie jakości tusz i zwiększenie okresu tuczu. W tekście podano sposoby zaradzenia tym niekorzystnym zjawiskom. Na s. 12 i 13 prezentujemy charakterystykę bydła rasy simentaliskiego. Jest to szczególnie ważne z uwagi na to, że wielu rolników zrezygnowało z produkcji mleka, a chów bydła mięsnego jest sposobem na wykorzystanie paszy z łąk i pastwisk. Do lektury kolejnej strony zachęcamy pszczelarzy. Czerwiec to

okres miodobrania. I właśnie o tym traktuje tekst na s. 14. Na kolejnych 3 stronach drukujemy tekst. „Apetyt na darmową energię”. Autor m.in. przedstawia koszty ogrzewania w okresie zimowym różnymi rodzajami paliwa domu jednorodzinnego. Na s. 17 i 18 prezentujemy drugą część artykułu nt. ochrony środowiska w powiecie białskim. Przedstawiono w nim m.in. wymagania dla gospodarstw ubiegających się o dopłaty z tytułu ONW oraz programy rolno-środowiskowe.

Na koniec chcielibyśmy podziękować Czytelnikom i wszystkim, którzy tak licznie stawili się w dniu 11 czerwca b.r. w Oddziale w Grabanowie i skorzystali z fachowych porad w czasie „Dnia Otwartych Drzwi”. Jest to dla nas zachęta by w kolejnych latach organizować takie spotkania i poprawić ewentualne niedogodności dla uczestników. Życzymy przyjemnej lektury.

Redakcja

10 numerze

Zwalczanie stonki ziemniaczanej.	3
LZO - Listy zalecanych odmian na Lubelszczyźnie.....	4
Pompę opryskiwacza można naprawić samemu..	7
Rzepak po zimie 2005/06.....	8
Wentylacja.....	9
Owce nowe możliwości.....	10
Przyczyny i skutki wycofania antybiotykowych stymulatorów wzrostu z pasz.....	11
Bydło simentaliskie - rasa jeszcze niedoceniana.....	12
Miodobranie.....	14
Apetyt na darmową energię.....	15
Ochrona środowiska w powiecie białskim	17

WYDAWCA:

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli Oddział w Grabanowie

DYREKTOR LODR

mgr inż. Artur Banach

KIEROWNIK ODDZIAŁU

w Grabanowie mgr inż. Artur Nicyporuk

ADRES REDAKCJI:

LODR Oddział Grabanów 21-500 Biała Podlaska
tel.: (0 83) 343 37 92 fax: (0 83) 343 81 98
e-mail: gazeta@odr.cyber.pl

Redaktor Naczelny: Janina Kempka

DRUK: LODR Poligrafia w Grabanowie

NAKLAD: 1100 egz.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego:

Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 tel/fax 343 32 34

Łuków ul. Przemysłowa 15. tel/fax (0 25) 798 39 58

Parczew ul. Lubartowska 4 50 tel/fax 354 24 74

Radzyń Podlaski ul. Rynek 10 A tel/fax 352 84 06

Wisznice ul. Warszawska 13 tel/fax 378 22 49

Zwalczanie stonki ziemniaczanej

Jest to najgroźniejszy szkodnik, rozpowszechniony w całej Europie i w Polsce, występuje masowo i może niszczyć całe plantacje. Z wystąpieniem stonki należy liczyć się co roku. Ważny jest rozkład temperatur panujący w okresie rozwoju tego szkodnika.

Optymalna temperatura dla rozwoju stonki ziemniaczanej wynosi 25 °C. Wtedy owady bardzo szybko dojrzewają i rozmnaża się. Larwy wylęgają się już po 5 dniach. Jeżeli rozkład temperatur jest niekorzystny, to rozwój szkodnika rozciąga się w czasie. Na plantacjach znajdują się wówczas wszystkie stadia rozwojowe stonki, co utrudnia jej zwalczanie, gdyż stosowane insektycydy mają ograniczony okres działania i mogą być nieskuteczne na wszystkich stadiach rozwojowych. Główną metodą ochrony plantacji przed stonką ziemniaczaną jest stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Zwalczanie stonki polega głównie na niszczeniu larw drugiego i trzeciego stadium. W tym czasie larwy są barwy wyrażście pomarańczowej. Masowego pojawienia się larw należy spodziewać się w trzeciej dekadzie czerwca i pierwszej lipca. Termin wykonania zabiegu zwalczającego stonkę zależy od tego, jakim środkiem dysponujemy. Stosując insektycydy o natychmiastowym działaniu jak **pyretriody**, **preparaty fosforoorganiczne** lub **karbaminiany**, najlepsze efekty zwalczania uzyskuje się wykonując zabieg w okresie masowego pojawienia się larw trzeciego stadium. Dla środowiska

Zalecane preparaty do zwalczania stonki ziemniaczanej w zależności składu chemicznego i optymalnych temperatur stosowania →

Grupa chemiczna	Nazwa handlowa	Dawka w litrach lub kg na 1 ha	Karencja w dniach	Optymalna temperatura działania preparatu
1	2	3	4	5
Preparaty do zaprawiania ziemniaków	Gaucha 350 FS*	36 ml/100 kg bulw	90	Nie wpływa
	Prestige 290 FS*	75/100* ml + 1,5-2,0L wody/100 kg bulw	90	
Preparaty bakteryjne	Novodor 02 S.C.	3-5	0	powyżej 18°C
Inhibitory biosyntezy chityny	Andalin 250 DC	0,25-0,3	7	Powyżej 18°C
	Ekos 100 EC	0,25	7	
	Mat 050 EC	0,3	1	
	Nomolt	0,25	14	
Neonikotynoidy	Actara 25 WG	0,08	14	temperatura nie na wpływu
	Mospilan	0,06-0,1/0,15*	3	
	Stonkat	0,1	3	
Etery arylopropylowe	Trebon 10 S.C.	0,45-0,6	14	poniżej 20°C
	Trebon 30 EC	0,3	14	
Fenylpirazole	Regent 200 S.C.	0,1	14	temperatura nie ma wpływu
Fosforoorganiczne	Cotion-etyl 200 EC	1,5-2	7	powyżej 15°C
	Danacap 450 CS	1-1,5	48	
	Danadim 400 EC	1,0	21	
	Zolone 350 EC	1,5-2	15	
Pyretriody	Alfamor 050 SC	0,2	7	poniżej 20°C
	Alfazot	0,2	7	
	Alphaguard 10EC	0,1	7	
	Alfatop 100 EC	0,1	7	
	Ammo 250 EC	0,1-0,12	14	
	Bulldock 025 EC	0,1-0,3	7	
	Cyperkil Super 25EC	0,1-0,12	14	
	Decis 2,5 EC	0,2-0,3	7	
	Decisguik 425 EC*	0,3	7	
	Decistab TB	8-12 tab	7	
	Fastac100 EC	0,08-0,1	7	
	Fury 100 EC	0,1	14	
	Fury 100 EW	0,15-0,2	14	
	Karate 025 EC*	0,2-0,3/0,4*	7	
	Karate Zeon 100CS*	0,06-0,08/0,075-0,1*	7	
	Patriot 2,5 EC	0,2-0,3	7	
	Patriot 100EC	0,05-0,075	7	
	Ripcord Nowy 050EC	0,2	7	
	Ripcord Super 050EC	0,2	7	
Karbaminiany	Sherpa 10 EC	0,2-0,25	14	15-20°C
	Sumi-Alpha 050 EC	0,2-0,25	14	
	Marshal 250 WC	1-1,5	7	
	Oncol 120 EC	1-1,7	35	
	Oncol 200 EC	0,6-1	35	
Nereistoksyny	Propoxan 500 WP	0,6-1	7	powyżej 15°C
	Bancol 500 WP	0,3-0,4	3	
	Bancol Super 500 SC	0,4	3	
Mieszaniny	Chlormezyl 500 EC	1-1,5/1,5*	30	powyżej 15°C od 15-25°C
	Nurelle D 550 EC	0,4-0,6	30	
	Enduro 400 EC	0,4-0,6/0,6*	28	

ciąg dalszy na s.4 →

⇒ bezpieczniejsze są jednak nowe selektywne preparaty /inhibitory chityny i biopreparaty/. Charakteryzują się one odmiennym sposobem działania. Szkodnik po spożyciu opryskanej rośliny, żyje jeszcze kilka dni, ale już nie żeruje i nie przyjmuje pokarmu. Owady i larwy giną po kilku dniach. Biopreparaty i inhibitory chityny należy stosować na plantacji w czasie wylęgu larw pierwszego i drugiego stadium, ponieważ część tych preparatów działa hamująco na wytwarzanie chityny i hamuje przeobrażanie larw z jednego stadium w następne. Przy słońcu ziemniaczanej głównie zwalczą się larwy, ale przy masowym pojawieniu się należy również zwalczać owady dorosłe. W przypadku zaatakowania rośliny

przez większą ilość larw i owadów ulistnienie ulega całkowitemu zniszczeniu. Szkodnik ten może obniżyć

plon ziemniaków o 80%. ■

Opracował: Benedykt Lipiński

W dniu 23.02.2006r. w siedzibie Lubelskiej Izby Rolniczej w Lublinie, Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, dokonał oceny realizacji programu badań odmianowych prowadzonych w 2005 roku. Badania realizowane były w ośmiu punktach doświadczalnych, reprezentatywnych pod względem warunków glebowych dla większości rejonów woj. lubelskiego. W 43 doświadczeniach z ważnymi gospodarczo gatunkami roślin uprawnych, w większości doświadczeń, na dwóch poziomach agrotechniki – podstawowym i intensywnym (*podwyższone nawożenie azotowe przy zastosowaniu regulatorów wzrostu, pełna ochrona przed chorobami grzybowymi*), badano w zależności od gatunku od kilkunastu do kilkudziesięciu odmian. Najwięcej – 21 doświadczeń realizowano z jarymi i ozimymi gatunkami zbóż. W warunkach doświadczalnych badano: - 21 odmian pszenicy jarej, 22 odmiany jęczmienia jarego- (18 odmian typu browarn, 4 odmiany pastewne), 13 odmian pszenżyta ozimego oraz 25 odmian pszenicy ozimej. W sezonie letnim obiekty doświadczalne były miejscem spotkań grup rolników, studentów uczelni rolniczych, przedstawicieli firm i jednostek obsługi rolnictwa, w spotkaniach wzięło udział 680 osób. Ważnym punktem obrad była weryfikacja - Listy Zalecanych Odmian LZO – do uprawy na obszarze województwa. Listę zalecanych odmian ustalono dla – pszenicy ozimej, pszenżyta ozimego, pszenicy jarej, jęczmienia jarego. Na Listę Zalecanych Odmian LZO, wpisano odmiany które w dwu lub trzyletnich badaniach, wykazały na tle badanych odmian, najwyższy potencjał plonotwórczy, oraz charakteryzują się innymi korzystnymi cechami taki jak odporność na choroby, dobrymi cechami jakościowymi ziarna, zimotrwałością.

LZO - Listy zalecanych odmian na lubelszczyźnie

Pszenica ozima

Kobra Plus - Odmiana chlebo-
wa (grupa B) Mrozoodporność
prawie średnia. Odporność na rdzę
brunatną, septoriozę plew, fuzariozę
kłosów i choroby podstawy źdźbła
- średnia, na septoriozę liści - dość
mała na mączniaka mała. Rośliny o
średniej odporności na wyleganie.
Termin kłoszenia wczesny, dojrze-
wania dość wczesny. Masa 1000
ziarn średnia wyrównanie dość słabe,
gęstość w stanie zsypanym średnia.

Odporność na porastanie w kłosach
dość duża, liczba opadania bardzo
duża. Zawartość białka średnia, ilość
glutenu dość duża. Plenność w skali
kraju średnia w woj. lubelskim bardzo
dobra, w trzyletnich badaniach uzy-
skano średni plon na podstawowym
poz. agrotechniki 80 dt/ha, na inten-
sywnym poziomie agrotechniki 92,8
dt/ha. Wymagania glebowe średnie,
zaś do poziomu kultury roli duże.

Tonacja - Odmiana chlebo-
wa (grupa B). Mrozoodporność

dość duża. Odporność na septoriozę
plew - duża, na septoriozę liści, fu-
zariozę kłosów i choroby podstawy
źdźbła - dość duża, na rdzę brunat-
ną - średnia, na mączniaka - mała.
Rośliny średniej wysokości, o dużej
odporności na wyleganie. Termin
kłoszenia i dojrzewania dość późny.
Masa 1000 ziarn duża, wyrównanie
dobre, gęstość w stanie zsypanym
średnia. Odporność na porastanie
w kłosie średnia. Liczba opadania
dość duża. Zawartość białka ⇒

⇒ średnia, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Plenność dobra do bardzo dobrej, w badaniach na Lubelszczyźnie wyróżniająca na tle innych odmian. W trzyletnich badaniach na podstawowym poziomie agrotechniki uzyskano 85 dt/ha, na poziomie intensywnym 95,5 dt/ha. (W roku 2003 po mroźnej zimie plonowała na poziomie 114% wzorca). Dobrze plonowała w warunkach gorszych glebowo.

Sława (2001) - Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność dość duża. Odporność na rdzę brunatną - duża, na mączniaka, septoriozę liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów - średnia, na choroby podstawy źdźbła - dość mała. Rośliny wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn mała, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS dość duży. Wydajność ogólna maki dość dobra. Wyniki plonowania dobre na obszarze południowo-wschodnim kraju, potwierdzone w badaniach PDO, w trzyletnim okresie badań wydała plon na podstawowym poziomie agrotechniki 83,4 dt/ha na poziomie intensywnym 93,7 dt/ha. (W 2003 r. po mroźnej zimie plon - 113 % wzorca.)

Turnia - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na septoriozę liści - dość mała, na mączniaka - mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziarn duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość duża. Plenność

średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża. Dobre i stabilne plony uzyskano w dośw. PDO w woj. lubelskim, również dobrze plonowała na kompleksach glebowych słabszych. W badaniach 2003/04/05 r. na podstawowym poziomie agrotechniki uzyskano plon 82,6 dt/ha, na poziomie intensywnym 95,5 dt/ha. Przyrost plonu na intensywnym poziomie agrotechniki większy niż u innych odmian.

Fnezja - (2002) Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na fuzariozę kłosów - dość duża, na rdzę brunatną i septoriozę plew - średnia, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na mączniaka - mała. Rośliny średniej wysokości, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn dość mała, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsypanym duża. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wartość technologiczna wyróżniająca odmianę wśród odmian ozimych. Plenność w woj. południowo-wschodnich dość dobra, potwierdzona w badaniach PDO w woj. lubelskim. W trzyleciu 2003/04/05r. uzyskano plon na podstawowym poziomie agrotechniki 82,6 dt/ha, oraz 92,8 dt/ha w technologii intensywniej.

Nutka - Odmiana przydatna na cele młynarsko - piekarskie. Mrozoodporność mała. Odporność na choroby zróznicowana: na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła dość duża, na rdzę brunatną i mączniaka dość mała. Wysokość roślin średnia, odporna na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach dość mała. Gęstość zsypana średnia, liczba opadania duża, zawartość glutenu dość duża a jego jakość wyrażona

indeksem - dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W dwuletnim cyklu badań na podstawowym poziomie agrotechniki uzyskano plon 99,1 dt/ha, na poziomie intensywnym 112,4 dt/ha.

Kobiera - Odmiana przydatna na cele młynarsko - piekarskie. Mrozoodporność dość duża. Odporność na rdzę źdźbłową duża na septoriozę kłosów i fuzariozę plew dość duża, na mączniaka i septoriozę liści średnia. Wysokość roślin i odporność na wyleganie i porastanie w kłosie średnia. Gęstość zsypana ziarna średnia, Liczba opadania bardzo duża, ilość glutenu duża a jego jakość wyrażona indeksem dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

W dwuletnim cyklu badań 2004/05 r. wydała plon na podstawowym poziomie agrotechniki 96,3 dt/ha, na poziomie intensywnym 106,0 dt/ha.

Rywalka - Odmiana przydatna na cele młynarsko-piekarskie. Mrozoodporność średnia. Odporność na choroby przeciętna jedynie na mączniaka mała. Rośliny o średniej wysokości odporne na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny, odporność na porastanie w kłosie dość duża. Gęstość zsypana ziarna dość duża, liczba opadania bardzo duża, ilość glutenu duża a jego jakość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W badaniach dwuletnich, uzyskano plon 96,3 dt/ha na podstawowym poziomie agrotechniki, oraz 106,0 dt/ha w technologii intensywniej.

Pszennyto ozime

Kazo - Odmiana o dość dużej mrozoodporności i przeciętnej zdrowotności; przy dość dużej odporności na rdzę brunatną i septoriozę plew, a dość małej - na mączniaka i septoriozę liści. Rośliny średniej wy-

Produkcja roślinna

➔ sokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziarn duża, odporność na porastanie w kłosach dość duża. Wymagania glebowe przeciętne, tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. W badaniach trzyletnich 2003/04/05 r. na podstawowym poziomie agrotechniki uzyskano plon 82,4 dt/ha, przy technologii intensywnej 96,2 dt/ha. (W 2003 r. po mroźnej zimie plonowała na poziomie 106% wzorca.)

Woltario – Odmiana typu półkarłowego o średniej mrozoodporności i przeciętnej zdrowotności, przy dość małej odporności na septoriozę plew. Rośliny niskie o dużej do bardzo dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach mała. Wymagania glebowe i tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna trzyletnich badaniach, 2003/04/05r. na podstawowym poziomie agrotechniki uzyskano plon 81,6 dt/ha, w warunkach intensywnej technologii 96,2 dt/ha (W 2003 wydała po mroźnej zimie plon na poziomie 106 % wzorca, w technologii intensywnej 109 % wzorca.)

Witlon – Odmiana o co najmniej średniej mrozoodporności. Zdrowotność zróżnicowana, dość duża odporność na septoriozę plew, mała na rdzę brunatną i dość mała na fuzariozę kłosów. Rośliny niskie o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie ziarna w kłosach średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnich badaniach 2003-2005 r. uzyskano plon w technologii podstawowej 81,6dt/ha, na intensywnym poziomie agrotechniki 94,3 dt/ha.

Pawo – Odmiana o dość dużej mrozoodporności. Zdrowotność przeciętna, przy dość dużej odporności na rdzę

brunatną i septoriozę plew. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach średnia, tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyleciu 2003-2005r. w technologii podstawowej uzyskano plon 82,4 dt/ha, w technologii intensywnej, 92,5 dt/ha.

Sorento – Odmiana o prawie średniej mrozoodporności. Zdrowotność przeciętna, przy dość dużej odporności na rdzę brunatną i dość małej na choroby podstawy źdźbła. Rośliny dość wysokie odporne na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

W badaniach 2003-2005 wydała plon 80,0 dt/ha, w technologii intensywnej 92,5 dt/ha.

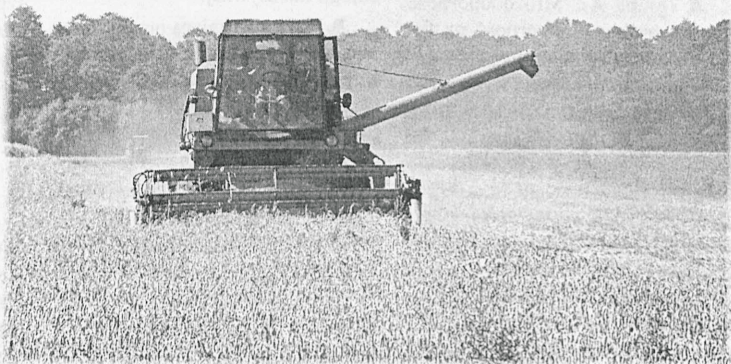
Tobdan – Odmiana typu tradycyjnego, mrozoodporność średnia. Odporność na rdzę brunatną duża, na septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża. Rośliny dość wysokie o małej odporności na wyleganie. Termin dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach

dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W dwuletnich badaniach w technologii podstawowej uzyskano plon 82,4 dt/ha, na intensywnym poziomie agrotechniki 95,2 dt/ha

Charakterystyki odmian podano w oparciu o Listę Opisową Odmian COBORU. Wyniki plonowania na podstawie badań prowadzonych w woj. lubelskim w ramach Wojewódzkiego Programu PDO (porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe). Wyniki plonowania są średnią plonowania odmiany z trzy – dwu letniego cyklu badań, prowadzonych z pszenicą ozimą i jarym jęczmieniem w pięciu punktach doświadczalnych, z pszenicą jarą w czterech, oraz z pszenżytem w trzech punktach doświadczalnych. ■■

Opracował Wiesław Czajka.
Przewodniczący Wojewódzkiego Zespołu PDO.

Podstawą prawną publikowania List Odmian Zalecanych LZO jest – Ustawa o nasiennictwie z dnia 26 czerwca 2003 r. art. 25 pkt 4 (Dz. U z 2003 r. Nr 137 poz. 1299, oraz porozumienie zawarte pomiędzy Samorządem Województwa Lubelskiego, Lubelską Izbą Rolniczą z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

Pompe opryskiwacza można naprawić samemu

Na początek właściwa diagnoza

Na naszych polach pracuje wiele opryskiwaczy różnych firm, ale zasada działania zamontowanych w nich pomp jest zbliżona. Najczęściej spotyka się pompy produkcji Pilmetu Wrocław i niemieckiej firmy RAU. Mniej licznie występują pompy jugosłowiańskie, włoskie i duńskie (Hardi).

Każda z wymienionych pomp napędzana jest z WOM ciągnika za pośrednictwem przegubowego wału. Napędza on wałek mimośrodowy, a następnie suwaki lub tłoki, które poruszają gumowe lub tworzywowe-gumowe membrany (przepony).

Membrany te oddzielają szczelnie układ mechaniczny pompy, który pracuje w kąpieli olejowej od układu cieczowego. W pompie znajdują się również komory z zaworami kierunkowymi: ssącym i tłoczącym. Spadek ciśnienia, głośna praca, drżenie wskazówki manometru i pulsacja cieczy w rozpylaczach to typowe objawy niesprawności pompy opryskiwacza. Nie trzeba jednak od razu wpadać w panikę. Wystarczy przyjrzeć się dokładnie objawom i na tej podstawie ustalić miejsce awarii. Jeżeli układy znajdujące się przed i za pompą są sprawne, należy ocenić, jakie elementy pompy mogły ulec awarii.

Najważniejszą sprawą podczas naprawy pompy jest postawienie właściwej diagnozy odnośnie niesprawnych elementów. Pomocą mogą być tutaj różne objawy zewnętrzne, widoczne nawet bez demontażu elementów. Jednym z nich jest niski poziom oleju w pompie mimo uzupełniania, oraz ślady na wale napędowym (tłoczenie odbywa się normalnie). Takie objawy mogą świadczyć o zużyciu lub uszkodzeniu pierścieni uszczelniających. Jedyną radą na te „dolegliwości” jest wymiana uszczelnaczy, co zapobiega dalszym wyciekom i ewentualnej awarii innych elementów pompy.

Poważniejszym problemem jest jednak obecność wody w oleju (mieszanka przyjmuje kolor i konsystencję majonezu). Ponadto spada ciśnienie robocze, a w zbiorniku cieczy

użytkowej pojawiają się ślady oleju. Przyczyną takich objawów jest pęknięcie membrany. Przy awarii konieczny jest szybki demontaż wszystkich elementów pompy. Należy je dokładnie umyć w oleju napędowym, osuszyć i założyć nowe membrany (najlepiej obydwie - z lewej i prawej strony pompy). Szybkość naprawy ma tu decydujące znaczenie, ponieważ podczas normalnej eksploatacji mechanizmy pompy pracują w oleju. Jeżeli dostanie się tam woda, w dodatku zanieczyszczona cieczą użytkową, łożyska ulegną korozji i trzeba będzie je wymienić, co podniesie koszty naprawy.

Mała wydajność pompy

Spadek wydajności pompy, objawiający się trudnościami z uzyskaniem pożądanego ciśnienia w rozpylaczach może być wynikiem zbyt małych obrotów WOM ciągnika, zagiętym węzłem ssącym, albo zanieczyszczonym filtrem ssawnym opryskiwacza.

Z takimi trudnościami łatwo uporać się bez demontażu pompy. Inne niesprawności są poważniejsze i mogą być przyczyną:

- Zawieszania lub uszkodzenia zaworów kierunkowych w jednej lub kilku komorach pompy. Należy usunąć uszkodzenie zaworu lub wymienić zawory kierunkowe na nowe. W większości pomp właściwe ich ułożenie jest wymuszone wielkością otworów w korpusie pompy i dlatego nie ma obawy o nieprawidłowy montaż.
- Zmniejszenie objętości komór roboczych pompy. Membrany pomp przez długotrwałe użytkowanie i wpływ chemicznego oddziaływania niektórych środków ochrony roślin zwiększają swoją objętość (puchną). Należy wymienić membrany na nowe. Przestrzegać należy również okresowej wymiany membran (co najmniej raz na 400 godzin pracy), lecz nie później niż po dwóch latach niezależnie od ilości przepracowanych godzin przez opryskiwacz.

- Zastosowanie rozpylaczy o zbyt dużej intensywności wypływu cieczy. Wówczas pompa nawet przy nominalnej wydajności nie może zapewnić dostarczenia niezbędnej ilości cieczy do wszystkich rozpylaczy i do mieszadła. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji zaleca, aby pompa miała natężenie wypływu cieczy co najmniej 7,3 l/min/mb belki opryskiwacza oraz przetłaczała co najmniej 5% objętości cieczy w zbiorniku w ciągu minuty do prawidłowego mieszania przez mieszadło. W takim przypadku należy przeliczyć bilans cieczy i zastosować właściwe rozpylacze lub wymienić pompę na taką, która ten bilans zrównoważy.

Obsługa powietrznika

W celu zapewnienia stałego ciśnienia roboczego pozbawionego pulsacji pompy opryskiwaczy wyposaża się w powietrzniki. Jest to najczęściej dodatkowa komora oddzielona od układu cieczowego przeponą. Komora ta napełniona jest powietrzem o ciśnieniu 1/2- 2/3 ciśnienia roboczego cieczy użytkowej. Ciśnienie w powietrzniku należy dopasowywać do parametrów poszczególnych zabiegów ochrony roślin. Objawami niesprawności powietrznika są: pulsacja cieczy w całym układzie opryskiwacza, drżanie węży, silne wahania wskazówki manometru, pulsacyjny wypływ cieczy z rozpylaczy. Przyczyną takiego stanu może być: uszkodzenie przepony powietrznika lub zaworka wentylu do uzupełniania powietrza lub niewłaściwe ciśnienie powietrza.

Sprawną i właściwie dobraną pompą musi dostarczyć do opryskiwacza taką ilość cieczy, aby zapewnić jednoczesną pracę wszystkich podzespołów opryskiwacza polowego przy ciśnieniu 5bar (0,5 Mpa), oraz sadowniczego przy ciśnieniu 15 bar (1,5 Mpa). Niedopuszczalne są jakiegokolwiek przecieki cieczy użytkowej z pompy i elementów łączących pompę z układami przewodzenia cieczy.

Rzepak po zimie 2005 / 06

Uprawa rzepaku wzbudza co raz większe zainteresowanie rolników lubelszczyzny, tak ze względu na ograniczanie produkcji innych gatunków roślin (ziemniak, burak cukrowy) oraz ze względu na dążenie do poprawy struktury zasiewów w gospodarstwie. Jednak czynnikiem decydującym o rozszerzeniu uprawy będą warunki zbytu i cena. Nowe kierunki przemysłowego wykorzystania rzepaku na biopaliwa i nie tylko, w perspektywie stymulować będą niewątpliwie rozwój upraw rzepaku.

Województwo Lubelskie z tej szansy skorzysta, pamiętać jednak należy że warunki klimatyczne naszego regionu są nieco inne. Możliwość wystąpienia ostrych zim bez dostatecznej okrywy śniegowej, jesienne susze, w sposób zdecydowany będą podwyższały ryzyko produkcji.

Według wielu praktyków rolnictwa najważniejszymi dziś czynnikami pozwalającymi na uzyskanie dobrych plonów rzepaku w kolejności są:

- dostępność wody w glebie,
- jakość i żyzność gleby,
- właściwe stanowisko w płodozmianie,
- dobór odpowiedniej odmiany,
- intensywność prowadzonej uprawy,
- wiedza i umiejętności rolnika.

W warunkach woj.lubelskiego dać należy

- termin siewu.

O tym jaki wpływ na efekty produkcji rzepaku ozimego mają czynniki pogodowe świadczy obecny sezon wegetacyjny. Druga połowa lata i jesień 2005r.prawie na całym obszarze woj. charakteryzowały się brakiem opadów, wystąpiła susza glebowa. Powstały bardzo niekorzystne warunki do siewu rzepaku w następnej kolejności dla zbóż. Trudności we właściwym dopraniu pola często doprowadziły do zbytniego rozpulchnienia i rozpylenia

gleby. Rzepak ze względu na płytki siew jest szczególnie wrażliwy na stan uwilgotnienia gleby które decyduje o równomierności wschodów. Warunek ten nie był zachowany, wschody były rozciągnięte w czasie, w konsekwencji w okresie przedzimowym plantacje rzepaku były piętrowe, występowały rośliny bardzo rozwinięte i wyrośnięte, oraz rośliny o słabym wzroście co przy suchej pogodzie skracającym się dniu jesiennym rzepak nie był w stanie rozwinąć wystarczająco silnych roślin. Oczekiwać należało że przy ostrej zimie mogą się z tym wiązać dwa problemy, jednym z nich jest obniżenie zimotrwałości i zbyt „wybiegłych” wybujałych roślin ze zbyt wysoko wyniesionym pakiem wierzchołkowym, z drugiej strony ze zbyt słabym systemem korzeniowym u roślin które wzrosły późno i były słabo rozwinięte.

Wczesnowiosenne oceny plantacji rzepaku potwierdziły te przypuszczenia, zwłaszcza na plantacjach w północno-wschodniej części lubelskiego, powiaty radzyński, bialski, włodawski, parczewski chełmski. Rośliny rzepaku po ustąpieniu śniegu zielone,masowo zamierały po wystąpieniu pierwszego ocieplenia. Rośliny wybujałe jesienią, wykazywały przemarznięcie szyjki korzeniowej po naciśnięciu widoczny wyciek mętny zielono szary, rośliny

słabe jesienią wędły, system korzeniowy na głębokości 5-6 cn. obślizły miętki z szarym wyciem, przemarznięty.

Badania wpływu warunków siedliska na uprawę rzepaku ozimego z wykorzystaniem szerokiego doboru odmian prowadzone są w woj. lubelskim w ramach programu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego PDO. Trzy doświadczenia z doбором 33 odmian każde, założone w różnych rejonach lubelszczyzny (*Ułhówek pow. tomaszowski, Bezek pow. chełmski, Cicibór pow. bialski*), pozwolą na ocenę odporności poszczególnych odmian na warunki siedliska zwłaszcza zimy.

Wiosenne oceny przezimowania rzepaku w doświadczeniach wskazują na to że najlepiej rzepak przezimował w Ułhówku, 100 % przezimowania stwierdzono u 13 odmian, najniższe oceny przezimowania w tym rejonie odnotowano u odmian: Livius 86%,Titan 87%, Liclasic 85%, co przy uwzględnieniu dobrej obsady roślin w jesieni nie będzie miało wpływu na plon.

Znacznie gorsze oceny przezimowania rzepaku uzyskano z doświadczeń w Bezku i Ciciborze. Mała okrywa śniegu nierównomierna 4 do 8 cm., okresowo ujemne temperatury do - 30, -32 st.C przy powierzchni gruntu, oraz ujemne temperatury w gruncie w sferze korzeniowej do - 7 st. C (w zimie 2002/03 po której wypadło wiele plantacji w

ciąg dalszy na s.9 ➡

⇒ *Polsce temperatury w sferze korzeniowej spadły do -5st.* spowodowały że wszystkie 33 odmiany badane odczuły skutki zimy. Średnio dla dwu doświadczeń, najwyższe przetrzymywanie 81% wykazała odmiana **Mazur F1z**, przetrzymywanie 75% i powyżej wykazały odmiany: **Mazur F1z**, **Pomorzanie F1z**, **Libomir**, **Cabriollet**, **Dante**, **Livius**, **ES Saphir F1**. Do grupy o przetrzymywaniu 70% i powyżej oprócz wymienionych zaliczyć należy **Californium**, **Castille**, **Rasmus**, **Kaszub F1z**, **Bojan**, **Vektra F1**. Przeważające obserwacje i badanie systemu korzeniowego poszczególnych odmian wskazują na to że około 60% roślin które weszły w fazę kwitnienia ma

uszkodzony system korzeniowy, który jest zregenerowany lecz nie na tyle by gwarantować dobre plony. Po dwóch dobrych latach dla rzepaku rok 2006 będzie słaby. Jest jak w powiedzeniu- rok płaci, rok traci.

- Doświadczenia z rzepakiem ozimym finansowane są przez Lubelską Izbę Rolniczą i Zakłady Tłuszczowe w Bodaczowie.
- Warunki termiczne podano na

podstawie pomiarów w punktach meto w SDOO Cicibór i Bezek. ■

Wiesław Czajka. SDOO Cicibór

Wentylacja

Abby zwierzęta czuły się w budynku jak najlepiej należy zadbać o właściwą wentylację. Prawdopodobnie działająca wentylacja powinna zapewnić właściwą wymianę powietrza tzn. powinna usunąć nadmiar pary wodnej oraz szkodliwe gazy, których nadmiar powoduje nieprzyjemny zapach. Rozróżniamy wentylację grawitacyjną i mechaniczną. W wentylacji grawitacyjnej usuwanie zanieczyszczonego powietrza następuje na zasadzie różnicy ciężyć powietrza „wchodzącego” z zewnątrz /zimne-cięższe/ i znajdującego się w środku budynku /cieple-lżejsze/. Powyższy ruch powietrza jest możliwy pod warunkiem istnienia odpowiednich kanałów nawiewnych i wyciągowych. W przeważającej większości budynków inwentarskich szczególnie tych z poddaszem użytkowym stosowana jest wentylacja grawitacyjna kanałowa. O sile ciągu powietrza w kanale decydują dwa czynniki, a mianowicie wysokość kanału wentylacyjnego oraz różnica temperatur powietrza wewnątrz i na zewnątrz budynku. Siła ta jest tym większa im wyższa wysokość kanału i różnica temperatur jest większa. Przy małej różnicy temperatur działanie ssące jest

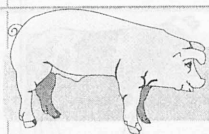
niewielkie, dlatego też każdy kanał zakończony musi być specjalną nasadą wywietrznika umieszczoną na wylocie, która wymaga działania ssącego kanału. W wywietrzniku powierzchnia szczeliny powinna być trzykrotnie większa niż przekrój kanału. Wpływ ma również ruch powietrza na zewnątrz budynku, a związane to jest z gęstością zabudowy przestrzennej. W przypadku bardzo słabego ciągu wskazane jest zamontowanie wentylatora mechanicznego. Dla polepszenia sprawności wentylacji kanałowej należy ocieplić kanał wyciągowy. Izolacja termiczna ścianek kanału wentylacyjnego zwiększa sprawność wentylacji oraz zapobiega skraplaniu się pary wodnej na ściankach, która spadając do wnętrza zanieczyszcza zwierzęta lub pasze. Kanały wyciągowe mogą mieć kształt kwadratu lub koła, a długość czynna nie krótsza niż 4 metry i muszą być ustawione w pionie. Najbardziej wskazane są przekroje 50 x 50 cm i w przypadku koła średnica nie mniejsza niż 50 cm. Ilość kanałów w budynku inwentarskim zależy od ilości docelowej zwierząt jakie mają tam przebywać. Są specjalne zależności między ilością kanałów, a ilością sztuk

dużych /1 SD = zwierzę o masie 500 kg - zwierzęta o innej masie mają odpowiednie przeliczniki / jaka może przypadać na 1 kanał. Dla przykładu podam, że na 1 kanał o długości 4 m i przekroju wyżej wspomnianym przypadać może nie więcej jak 6 sztuk dużych. W przypadku projektowania względnie modernizacji wentylacji osoby mające z tym zagadnieniem problemy proszę o kontakt z autorem artykułu.

Drugą metodą wentylacji szczególnie w nowych oborach wykonanych bez poddaszy użytkowych jest wentylacja kalenicowa. Przy tej metodzie zużyte powietrze odprowadzane jest z budynku szczeliną wentylacyjną wykonaną wzdłuż kalenicy, która w większości jest wykonana z przezroczystego materiału i stanowi zarazem doskonale oświetlenie budynku.

Z chwilą wzrostu koncentracji zwierząt firmy bardzo szybko poszły za wyzwaniem producentów i na krajowym rynku pojawił się bardzo duży wybór kanałów wentylacyjnych. Przy zakupie proszę zwracać uwagę na materiał z jakiego są wykonane, na ich sztywność, odporność na działanie mechaniczne i polecałbym, aby były to kanały izolowane termicznie. ■

Bazyli Filatiuk

Owce nowe możliwości

Chów owiec staje się opłacalnym kierunkiem produkcji zwierzęcej. Należy jednak zwiększyć towarowość tej produkcji poprzez poprawienie wskaźników rozrodu oraz cech użytkowych (mięsności).

Analiza ekonomiczna wykazała, że najbardziej efektywna ekonomicznie jest produkcja jagniąt rzeźnych w wadze 22 i 30 kg. Najmniej dochodowy a wręcz nieopłacalny jest tucż do masy 40 kg.

Zmiana kierunku użytkowania z wełnistego (który był dominujący) na mięsny (z którym hodowcy w naszym terenie powinni wiązać rozwój swoich stad) pociąga za sobą konieczność dostosowania istniejącej populacji do nowych założeń w hodowli owiec oraz wymagań rynku. Dostosowania wymaga przede wszystkim:

1. Poprawienie plenności i zdolności macierzyńskiej macierek.
2. Poprawienie mięsności oraz cech jakościowych tuszy.
3. Poprawienie wykorzystania paszy przez owce.
4. Zwiększenie tempa wzrostu jagniąt.

Z wyżej wymienionych powodów produkcja, której głównym celem jest uzyskanie wysokiej jakości jagnięciny wymaga wykorzystania krzyżowania towarowego opartego o rasy mateczne i ojcowskie (podobną zasadę wykorzystuje się w chowie trzody chlewnej).

Dodatkowo należy zoptymalizować wykorzystanie posiadanej bazy paszowej. W gospodarstwach z dużym arealem użytków zielonych termin wykotów a tym samym okres odchovu jagniąt musi umożliwić maksymalne wykorzystanie pastwiska jako najtańszej bazy paszowej.

W krzyżowaniu towarowym rasy mateczne dają wysoką plenność (co najmniej 1,5 odchowanego jagnięcia w miocie). W mniejszych stadach efekt ten można osiągnąć przez zakup odpowiedniego materiału

hodowlanego. Krajowy program hodowlany dla owiec zakłada, że plenność wynosząca, co najmniej 150% można będzie uzyskiwać, jeśli w genotypie matek będzie 25% udziału genów rasy plennej. Z ras plennych dopuszczono do wykorzystania następujące owce: fryzyjską, olkuską, romanowską oraz Booroola. Zakup i wykorzystywanie tryka lub mieszańca z rasą plenną może okazać się zbyt kosztowne dla mniejszych hodowców. Alternatywą może być zakup tryka tych ras przez kilku hodowców i wymiana między stadami.

W stadach liczniejszych gdzie w rozrodzie wykorzystuje się kilka tryków można w obrębie gospodarstwa poprzez odpowiednie krzyżowanie w ciągu 3 – 4 lat wymienić cały materiał żeński. W tym celu należy wykorzystać tryka rasy plennej lub mieszańca, który w genotypie posiada, co najmniej 50% genów rasy plennej.

Owce, po których potomstwo ma tworzyć nowe stado podstawowe powinny charakteryzować się dużymi zdolnościami macierzyńskimi (dobrą opiekuńczością, mlecznością). W zależności od tempa wymiany stada (3 czy 4 lata) należy ustalić liczbę macierek, które należy pokryć trykiem rasy plennej. Przy cyklu trzy letnim brakowanie w stadzie powinno wynosić 33%, przy czteroletnim 25%. Zakładając odchów w stadzie wyjściowym na poziomie 1,2 sztuki od maciorki przy tworzeniu nowego stada podstawowego w cyklu trzyletnim należy przeznaczać minimum 66% macierek a czteroletnim 50% do krycia trykiem rasy plennej. Wielkości te wynikają z stosunku płci, który należy przyjąć jako 1:1 (samców do samic). Zakładając, że nie wszystkie jarki będą spełniać nasze oczekiwania jako przyszłe maciorki należy te wielkości

zwiększyć o około 10%.

Do krycia towarowego macierek z tzw. „nowego stada podstawowego” należy wykorzystywać tryki ras mięsnych. W warunkach krajowych najlepiej się do tego nadają tryki Berrischonne du Cher, Ile de France, Suffulk, Texel oraz z syntetycznej linii Berrischonne.

Tak poprawione stado może stać się źródłem efektywnej hodowli, której efekt ekonomiczny będzie zależał przede wszystkim od warunków środowiskowych (żywienia, utrzymania).

Mięsny kierunek użytkowania owiec powinien być wykorzystany w gospodarstwach o dużym udziale łąk i pastwisk w strukturze ziemi. Koszt rozpoczęcia chowu jest znacznie niższy niż przy bydle mięsnym. Dlatego produkcję jagniąt rzeźnych jest znacznie łatwiej rozpocząć niż produkcję wołowiny. Ten kierunek produkcji zwierzęcej może być szansą rozwoju dla gospodarstw niskotowarowych nie posiadających zbyt dużych zasobów finansowych.

Dodatkowo owce można wprowadzić do gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. W gospodarstwie ekologicznym uzupełnieniu to produkcję roślinną. Zrównoważenie produkcji roślinnej ze zwierzęcą w tych gospodarstwach ekologicznych zwiększy otrzymywane dofinansowanie. Natomiast przy prowadzeniu agroturystyki serwowanie jagnięciny np. pieczone jagnię podniesie atrakcyjność oferty turystycznej.

Piotr Kowalski

Informacje rynkowe

Notowania cen na targowiskach

sporządzone przez Oddział LODR
w Grabanowie (ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 19.06.2006 poniedziałek	Parczew 20.06.2006 wtorek	Piszczac 21.06.2006 środa	Radzyń Podlaski 21.06.2006 środa	Biała Podlaska 22.06.2006 czwartek	Międzyrzec Podlaski 22.06.2006 czwartek	Łuków 22.06.2006 czwartek
1.	Pszenica	dt	40	44-45	40	40-42	40-42	40-45	50
2.	Pszennyto	dt	-	35	32-35	33-35	32-35	-	36-40
3.	Owies	dt	-	30	29-30	32-34	29-30	33	38-40
4.	Jęczmień	dt	-	44-45	40-42	44-46	40	45	50
5.	Żyto	dt	-	-	30	28-30	-	-	-
6.	Mieszanka zbożowa	dt	30-35	-	35	34-35	-	-	42
7.	Ziemiaki	dt	-	-	45-50	-	75-80	-	-
8.	Prosieta 10-15 kg	para	150-170	-	160-170	70-200	240	150-160	200-250
9.	Prosieta pow. 15kg	para	170-180	190-230	180-200	210-220	-	220-230	250-300
10.	Jaja	szt.	0.30-0.35	0.25-0.40	0.29-0.35	0.24-0.40	0.26-0.34	0.25-0.40	0.25-0.38
11.	Jabłka	kg	1.80-3.20	2.00	1.50-3.00	1.20-2.50	2.00-3.50	2.20-2.60	1.80-2.50
12.	Czereśnie	kg	3.00-4.50	3.50-4.00	3.80-4.00	3.50-4.00	4.00-5.00	3.50-5.00	-
13.	Truskawki	kg	2.50-3.00	2.50-3.00	2.50	2.50	2.00-2.50	1.50-2.00	-
14.	Jagody	0,9 l	-	-	-	-	-	6.50-7.00	-
15.	Orzechy włoskie	kg	5.50-6.00	-	6.00	-	-	-	-
16.	Pestka dyni	kg	5.00-5.50	-	-	-	-	-	-
17.	Cebula	kg	1.20-1.80	1.40-2.00	1.40-1.50	1.40	-	-	-
18.	Cebula młoda	kg	-	-	-	4.00	4.00	3.50	3.50-4.00
19.	Cebula obierana	kg	3.50-4.00	-	4.00	-	-	-	-
20.	Cebula cukrowa	kg	-	4.00	-	-	-	4.50	-
21.	Czosnek	szt.	0.80	0.30-0.60	0.50-0.70	-	1.00	0.80-1.00	0.80-1.00
22.	Pomidory	kg	3.00-4.00	3.00-4.50	3.00-3.80	2.50-3.50	2.00-4.50	3.50-3.80	3.00-3.50
23.	Ogórki	kg	2.00-2.50	1.20-1.80	1.80-2.00	1.00-1.50	2.00-4.00	1.80-2.50	1.00-1.50
24.	Ogórki kiszzone	kg	-	5.00	-	-	3.00	3.00	-
25.	Szczypior	peczek	-	0.80	-	-	-	0.80	-
26.	Salata	szt.	0.80-1.00	1.00	0.80-1.20	1.00	0.80-1.00	0.80-1.20	0.80-1.00
27.	Rzodkiewka	peczek	-	0.80	-	1.00	0.80-1.20	1.00	-
28.	Kapusta młoda	szt.	1.00-2.00	1.00-2.20	0.80-2.00	1.00-1.50	2.00	1.30-2.00	1.20-1.50
29.	Pieczarki	kg	3.00-4.00	4.50	3.50	3.00-4.00	2.00-3.60	-	2.50-4.00
30.	Marchew	kg	1.40-1.60	1.80-2.50	1.50-2.00	1.50-1.70	-	1.80-3.00	1.00-1.50
31.	Marchew	peczek	-	2.00	-	-	1.50	-	-
32.	Miód	kg	16.00-25.00	-	16.00-20.00	-	15.00-17.00	20.00-23.00	20.00-25.00
33.	Buraki czerwone	kg	-	-	-	-	-	1.50-2.00	0.80-1.00
34.	Burak młody	peczek	2.50	2.00	1.00	-	1.00	-	-
35.	Seler	kg	-	-	-	-	-	1.00-1.50	2.50-4.00
36.	Por	kg	-	-	-	-	-	1.00-1.50	-
37.	Pietruszka	kg	-	6.00	3.50-4.00	-	-	-	4.00-5.00
38.	Fasola szparagowa	kg	-	5.00	4.50-5.00	-	4.00	5.00	-
39.	Koper	peczek	-	0.80-1.00	-	-	-	-	-
40.	Kalafior	szt.	2.00-3.00	2.00-3.00	2.50	1.50-2.00	3.00	2.00-2.50	-
41.	Ziemiaki młode	kg	2.00	1.80-2.00	1.50-2.00	1.50	1.60-2.50	1.50-2.00	1.30-1.50
42.	Ziemiaki	kg	-	-	-	-	1.00-1.20	-	-

Wisznice

prosieta podaż mała
zboża podaż mała
zboża podaż średnia
prosieta podaż średnia
zboża podaż mała
prosieta podaż średnia

popyt mały
popyt mały
popyt średni
popyt mały
popyt mały
popyt średni

Radzyń Podl.

zboża podaż duża
prosieta podaż średnia
zboża podaż średnia
prosieta podaż mała
zboża podaż mała
prosieta podaż średnia

popyt średni
popyt średni
popyt mały
popyt mały
popyt średni
popyt średnia

Piszczac

Biała Podl.

Łuków

Międzyrzec Podl

Ceny zbóż, żywca wieprzowego i wołowego

ZBOŻA

ceny w zł/ tona

Punkt skupu	Pszenica	Jęczmień	Żyto	Pszenżyto	Owies	Kukurydza
Biała Podlaska ceny z dnia 22.06.2006r.						
Mieszalnia pasz „Wola Pasze” Biała Podlaska ul. Sidorowska, tel.(083)342-22-01, płatność powyżej 45 dni od sprzedaży - cena brutto	430,50	388,50	315,00	388,50	owies nagi 399,00 owies zwykły 325,50	420,00
PZZ „MIŁOSZ” Kijowiec gm. Zalesie tel. (083)375 75 57	400-440 + VAT w zależności od jakości, płatność do 14 dni					
„Podlaskie Gorzelnie Gorzelnia Witulin ,21-542 Leśna Podlaska tel.(083) 345-18-21, płatność przelewem na konto bankowe termin 2 miesiące - cena brutto			320,00 280,00 brutto – płatność 7 dni	320,00 280,00 brutto –płatność 7 dni		
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkwin” Sp.z o.o. Międzyrzec Podlaski ul. Lubelska 65 tel. 083 371-50-82			300,00 brutto płatność przelewem na konto bankowe, 286,00 brutto płatność gotówką od ręki	300,00 brutto płatność przelew na konto bankowe 286,00 brutto płatność gotówką od ręki		
Wisznice ceny z dnia 20.06.2006r.						
AGRO-HANDEL Połubicze W II 61	360 + VAT	350 + VAT	300 + VAT	340 + VAT	280 + VAT	
KOJPASZ DUBICA	370 brutto	370 brutto		320 + VAT		410 brutto
Parczew ceny z dnia 19-22.06.2006r.						
Agro- Corn Rudno III 15 Przedstawiciel Naumiuk Piotr – Czeberaki , tel.0663302153 płatność 14 dni , minimum 25 ton	pszenica konsumpcyjna 410 + VAT, pszenica paszowa – 370 + VAT	Jęczmień paszowy- 360 +VAT, jęczmień browarny- 400 +VAT	330 + VAT	330 + VAT	rzepak technologiczny 920 +VAT	390 + VAT
„Agronom” Jasionka (083) 355 05 22	340 + VAT			320 +VAT		
Młyn Gospodarczy w Parczewie (083) 354 17 67	360 -380 +VAT					
Radzyń Podlaski ceny z dnia 23.06.2006 r.						
PPP BACUTIL Bedno	350 + VAT	330 +VAT		330 +VAT	260 +VAT	330 + VAT

ŻYWIEC WIEPRZOWY I WOŁOWY

ceny w zł/ kg

Powiat	Żywiec wieprzowy		Żywiec wołowy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Jałówki	Krowy
Wisznice ceny z dnia 20.06. 2006r.					
ZM „FELIX” Rossosz	3.20 + VAT		5.00 -5.10 +VAT	4.00 - 4.10 + VAT	
Łuków ceny z dnia 23.06.2006r.					
Zakłady Mięsne „ŁMeat” ul. Warszawska 85	3.20 + VAT +VAT	2.00-2.30 +VAT	4.90-5.10 +VAT	3.90-4.10 + VAT	3.70 +VAT
Parczew ceny z dnia 19-22.06.2006r.					
Parczew – ZM „ŁMEAT” Łuków	3.20 + VAT	2.00-2.30 + VAT	pow.600 kg 5.10 +VAT	pow. 600 kg 4.00 + VAT	pow.700 kg 3.70 + VAT
Jabłoń GS dla odbiorcy VISMARA Sp.z o.o.	3.20 + VAT				
Agro-Corn Rudno III 15 Przedstawiciel Naumiuk Piotr	3.30 +VAT				
Radzyń Podlaski ceny z dnia 23.06.2006r.					
M-U „ZEMAT” Z.Trościańczyk i Sp. Wołyn tel. 353-01-92	3.20 + VAT	2.80 + VAT	5.40-5.80 + VAT	4.90-5.20 + VAT	

ZAPATRZENIE

ROLNICTWA

KOJPASZ

sp.j.

POLECAMY

Z KOJPASZEM
zyski będą Wasze!

- ★ Pasze i koncentraty własnej produkcji
- ★ Śrutę poekstrakcyjną, dodatki paszowe
- ★ Premiksy i koncentraty firm LNB, SANO, BLATTIN
- ★ Środki ochrony roślin
- ★ Nawozy

KOJPASZ

oraz:

- ★ Części do maszyn i ciągników
- ★ Części do kombajnu bizon
- ★ Akumulatory, ogumienie, oleje rozlewne
- ★ Części do urządzeń uprawowych
- ★ Art. zootechniczno-weterynaryjne
- ★ Wyposażenie pomieszczeń inwentarskich
- ★ Artykuły ogrodnicze
- ★ Nasiona, folie
- ★ Artykuły metalowe
- ★ Karma dla psów i kotów
- ★ Środki higieny doju

MOŻLIWOŚĆ ZAPŁATY W RATACH

Siedziba firmy: ul. Przemysłowa 13 ; WISZNICE

Dział sprzedaży pasz
(083) 378 22 52, 378 20 52

Części zamienne
(083) 378 24 84

Środki ochrony roślin, nawozy
(083) 378 15 23

Dział marketingu
(083) 378 25 19

PH „ARKADY”

Arkadiusz Miszczuk

Rusity 49, 21-222 Podedwórze
tel. (083) 379-51-24, kom. 608 516 126

Ofertuje do sprzedaży produkty firmy
EKOPLON S.A.

- Koncentraty pełne - PROTAMIK
- Koncentraty 10%
- Mieszanki witaminowo- mineralne
FARMER
EKOPOS
SORBIX
- Prefiksy dla trzody chlewnej
przeżuwaczy i drobiu:
DYNAMIX
EKOMIX
PREMIX 4%
- Pasze pełnoporcjowe:
PRESTARTER
STARTER
- Nawozy dolistne rolnicze
EKOLIST MAKRO
EKOLIST MONO
MIKROSOL
- Nawozy ogrodnicze
MULTIWIT- płynne doglebowe
MULTIWIT granulowane doglebowe

W sprzedaży posiadamy wyposażenie chlewni i wentylację renowowanych firm

OGŁOSZENIA

LODR Oddział w Grabanowie:

oferuje: matki pszczoły rasy:

Kraińskiej, linia
T, J, GR1, N, Sk.

- matki pszczoły użytkowe
inseminowane ze sprawdzonym
czerwieniem - 51,50 zł
- matki pszczoły użytkowe
unasienione naturalnie - 35 zł
- matki pszczoły użytkowe
nieunasienione - 15 zł

Tel. 083-343-37-92, 343-81-98

Chętni rolnicy do przeszkolenia
na kursie chemizacji rolnictwa
proszeni są o zapisywanie się w
biurach Powiatowych Zespołów
Doradztwa Rolniczego. Adresy
i telefony na s. 2.

– Sprzedam tanio kosiarkę
sadowniczą szer. rob. 2,2 m.

Tel. 503 156 813,
(0 83) 352 55 18

Autoryzowany dealer firmy
Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o.

WESTFALIA

P.P.H.U. „MLEKO-SYSTEM”

ul. Składnicowa 8
21-200 Parczew

tel. (083) 355 13 09, fax. (083) 355 13 08

Oferuje

- Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła
 - urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy Westfalia
 - kalenice dachowe oraz kurtyny firmy ARNTJEN
 - przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- Wozy paszowe firmy TRIOLIET
- Środki higieny doju
- Części zamienne do wszystkich typów dojarek
- Fachowe doradztwo
- Artykuły zootechniczne

SPRZEDAŻ RATALNA

Przyczyny i skutki wycofania antybiotykowych stymulatorów wzrostu z pasz

Przez długi okres czasu w przemyśle paszowym stosowane były jako stymulatory wzrostu substancje antybiotykowe (ASW). Umożliwiały one osiągnięcie wyższych przyrostów masy ciała tuczników przy jednocześnie niższym zużyciu paszy. Zwiększały też odporność zwierząt na niekorzystne warunki środowiskowe występujące w chlewniach i zapobiegały występowaniu chorób. Środowiska medyczne wskazywały jednak, że stosowanie antybiotyków również w formie ASW, przyczynia się do wzrostu antybioopornych bakterii człowieka utrudniających leczenie. Naciski konsumentów i tendencje występujące na rynku wierzchołki spowodowały więc, że ich stosowanie zostało najpierw znacznie ograniczone, a od początku 2006 roku całkowicie wyeliminowane.

Skutkiem całkowitego ich wyeliminowania z pasz jest:

- ograniczone pobieranie paszy,
- wyższe zużycie paszy na jednostkę przyrostu,
- zwiększona śmiertelność,
- obniżenie jakości tusz,
- wydłużenie okresu tuczu,
- zwiększenie konieczności leczniczego podawania antybiotyków.

Najwcześniej zakaz stosowania ASW w paszach wprowadziła Szwecja (1986 r.) i Dania (1999 r.). Następnym tego zakazu był wzrost kosztów produkcji tuczników, wynikający ze zwiększonej śmiertelności, wydłużenia okresu tuczu, wyższych kosztów leczenia weterynaryjnego i wyższego zużycia antybiotyków w celach leczniczych.

Aby maksymalnie ograniczyć niekorzystne zjawiska w tuczu trzody chlewnej, firmy produkujące pasze dla zwierząt kierują swoją uwagę na

różne dodatki paszowe, które mogą wpłynąć na wyeliminowanie ujemnych skutków zakazu stosowania ASW. Są to: zakwaszacze, probiotyki, preparaty enzymatyczne oraz powszechnie znane i stosowane zioła i warzywa.

W żywieniu zwierząt można wykorzystać jako zakwaszacze kwasy (mrówkowy, fumarowy), sole (mrówczany) i mieszaniny kwasów i soli. Zakwaszacze zwiększają przyrosty masy ciała przez co skracają okres odchowu i obniżają zużycie paszy na przyrost 1 kg.

- Probiotyki są to organizmy lub substancje biologicznie czynne powodujące stabilizację przewodu pokarmowego. Zawierają żywe szczepy bakterii kwasu mlekowego. Są doskonałym dodatkiem paszowym, gdyż namnażając się w przewodzie pokarmowym i zakwaszając go nie dopuszczają do rozwoju bakterii chorobotwórczych.

Zioła zawierają substancje biologicznie czynne działające bakterio-bójczo, bakterioostatycznie i immunoregulująco. Szeroko przeprowadzone badania wykazały, że odpowiednio dobrane mieszaniny ziół wykazują szerokie spektrum działania i z powodzeniem mogą zastąpić stosowane dotychczas w żywieniu zwierząt antybiotyki.

Przy sporządzaniu preparatów ziołowych wykorzystuje się te części rośliny, które gromadzą najwięcej substancji biologicznie czynnych. Mogą to być liście, korzenie, kwiaty, kora, owoce i nasiona. Działanie

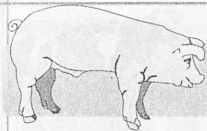
stymulujące wykazują też metabolity wtórne ziół, takie jak: garbniki, saponiny, terpeny, flawonidy, glikolidy, alkaloidy, olejki eteryczne, śluz i pektyny.

W żywieniu zwierząt wskazane jest stosowanie odpowiednio zestawionych mieszanin ziół, właściwych dla danego gatunku zwierząt, wieku i kierunku produkcji. Stosowanie pojedynczych ziół w dawce pokarmowej nie zapewni osiągnięcia pożądanego efektu.

Konieczne są jednak działania producentów trzody chlewnej w kierunku utrzymania wysokiej zdrowotności stada poprzez poprawę warunków środowiskowych w chlewni i specjalistyczną opiekę weterynaryjną, gdyż najwyraźniej obserwowanym efektem wycofania antybiotyków z pasz było właśnie zwiększenie się zachorowań i wyższe zużycie antybiotyków w leczeniu zwierząt. Ważne jest też stosowanie w chowie zwierząt bioasekuracji, kwarantanny zwierząt przed zasiedleniem chlewni i szczepień profilaktycznych. Można się też spodziewać, że najbardziej odczuwalne niepożądane efekty wycofania ASW wystąpią w chlewniach, w których ogólnie pojęty dobrostan zwierząt pozostawia wciąż jeszcze wiele do życzenia.

Czesława Mirczewska

Bydło simentalskie – rasa jeszcze niedoceniana

Do połowy lat 90-tych w ogromnej większości kraju utrzymywano bydło rasy czarno-białej (cb). Charakteryzowało się ono dwukierunkowym użytkowaniem mięsno-mlecznym z naciskiem na mleko. W drugiej połowie lat 90-tych nastąpiła szybka holstyzynizacja rodzimej populacji rasy cb. W połączeniu z wprowadzeniem nowoczesnych technologii chowu obserwujemy cały czas proces intensyfikacji produkcji mleka. Wytworzona w ten sposób populacja bydła zaczęła cechować się wybitnie mlecznym typem budowy tracąc kosztem cech mięsnych. Jednocześnie rozpoczęto tworzenie krajowej populacji bydła mięsnego opierając ten proces głównie o rasy liomusine, hereford, charolaise, angus.

Specjalizacja w chowie bydła zaczęła się wyraźniej rysować po wprowadzeniu limitów produkcyjnych (kwot mlecznych). od roku kwotowego 2004/2005 mleko mogą sprzedawać jedynie ich posiadacze. Przy szybko wzrastającej wydajności mlecznej okazało się już w drugim roku kwotowym przyznane limity są dalekie od potencjału produkcyjnego jakim dysponują nasi hodowcy. Przy braku możliwości zwiększenia przyznanego limitu dla wielu rolników nadprodukcja mleka stała się balastem przynoszącym wymierne straty ekonomiczne.

Gospodarstwa takie powinny szukać brakującej kwoty w pierwszej kolejności korzystając z krajowej rezerwy (po spełnieniu wymagań) lub w drodze zakupu. Jeśli jednak nie ma możliwości zwiększenia limitu produkcyjnego należy znaleźć rozwiązanie przy którym nie nastąpi pogorszenie wyniku finansowego gospodarstwa. Jednym z wyjść z tej trudnej sytuacji może być wprowadzenie do stada bydła simentalskie-

go jako rasy charakteryzującej się „elastycznością” produkcji mogącej dać zadowalającą ilość mleka oraz doskonałej jakości wołowinę.

Bydło to wywodzi się ze Szwajcarii gdzie wyhodowane zostało w dolinie rzeki Simme. Obecnie rozpowszechnione jest w większości krajów Europy. Do Polski dotarło stosunkowo wcześniej bo XVIII w. Utrzymywane było głównie na kresach wschodnich. Obecnie największa populacja tej rasy występuje w województwie podkarpackim. Krajowa populację oceniana jest na 45 tys. krów przy około 3,5 mln wszystkich krów.

Rasę tą wykorzystywano do produkcji mleka, pracy pociągowej oraz do produkcji mięsna. Miejsce pochodzenia gwarantuje, że zwierzęta te będą cechowały się dobrym przystosowaniem do surowych warunków utrzymania i doskonałą zdrowotnością oraz długowiecznością. Krowy rasy simentalskiej użytkowane mlecznie nierzadko dożywają 15 lat przy około 5 – 6 latach krów holstyńsko-fryzyjskich. Zwierzęta te charakteryzują się ponadto większą odpornością na choroby w tym zapalenie wymion oraz dość dobrą płodnością. Przy wyborze buhaja do krycia należy jednak zwrócić większą uwagę na ocenę łatwości wycieleń ponieważ przy kryciu pierwiastek lub krów gorzej wyrośniętych mogą wystąpić trudne porody.

Simentale uzyskują niższą wydajność mleczną niż bydło holstyńsko-fryzyjskie. Zwrócić należy jednak uwagę na różne wymagania żywieniowe tych ras. Obecnie krajowa wydajność simentali kształtuje się na poziomie 4 500 do 5 000 l mleka od krowy w ciągu roku przy około 6 000 l bydła hf (krowy będące pod kontrolą

użytkowości mlecznej). Przyjmuje się że od tych krów możemy rocznie uzyskać do 6 000 l mleka. Na szczególną uwagę zasługuje fakt wyższej zawartości białka w mleku. Cechuje się ono również (ze względu na lepsze stosunek frakcji kazeiny) lepszą przydatnością do produkcji serów. Kraj pochodzenia krów (Szwajcaria) znany jest na całym świecie z produkcji doskonałych serów.

Obecnie bydło to utrzymywane jest w dwóch typach użytkowych. Przy produkcji mleka wykorzystuje się populację „poprawioną” czerwono-białym folsztyno-fryzem (do 25% udziału genów tej rasy w genotypie simentala). Dzięki temu zabiegowi krowy są lekko odchudzone, charakteryzują się również lepszą budową wymienia.

Populacja wykorzystywana do produkcji wołowiny nie jest poprawiona innymi rasami. Zaliczamy ją do zwierząt o dużym kalibrze predysponowanych do opasu półintensywnego i intensywnego o przyrostach 1300 – 1400 g w ciągu doby. Żywienie należy oprócz o pasze objętościowej pochodzić z co najmniej dość dobrych użytków zielonych. O intensywności produkcji (przyrostach) decyduje udział pasz treściwych w dawce.

W Polsce jest to najstarsza rasa wykorzystywana do produkcji wołowiny objęta kontrolą użytkowości cech mięsnych. Po za chowem w czystości rasy bardzo chętnie wykorzystywana jest do krzyżowania towarowego (zaraz po limousine) i prowadzenia opasu do masy ciała powyżej 600 kg bez obawy o nadmierne otluszczenie tuszy. Przy obecnej koniunkturze znacznie bardziej opłacalny jest jednak opas do wagi 300 kg.

Przedstawione powyżej cechy jakie charakteryzują to bydło pozwalają sądzić, że zwierzęta tej rasy mają szansę być bardziej zauważone i docenione niż do tej pory. Jakie gospodarstwa powinny zwrócić uwagę na te krowy? Pierwszą grupę stanowią stada mleczne o niezbyt intensywnej produkcji mleka (do 5 000 l w ciągu roku od krowy) szczególnie te, gdzie utrzymuje się do 20 krów w stadzie. Z całą pewnością przy tej wydajności koszty produkcji mleka będą niższe niż przy bydło holsztyńsko-hrzyjskim. Dzięki bardzo dobrym cechom opasowym dadzą dodatkowy dochód, który przy obecnych cenach żywca wołowego zasilą konto gospodarstwa.

Na te krowy powinny zwrócić uwagę również gospodarstwa mające problemy z utrzymaniem produkcji mleka poniżej przyznanego limitu. Dzięki sporej elastyczności w użytkowaniu (mleko lub wołowina) simentali możemy w dość prosty sposób steroować produkcją mleka tak by nie płacić kar za przekroczenie przyznanego limitu sprzedaży mleka.

Buhaje tej rasy znakomicie nadają się do krzyżowań towarowych w stadach mięsnych. Szczególnie dobrze nadaje się do tego rasa hereford. Należy jednak pamiętać o możliwości wystąpienia trudnych wycieleń szczególnie u krów młodych. Wykorzystując tą rasę do „poprawienia” niektórych cech hereforda należy koniecznie zintensyfikować żywienie. Bez tego takie krzyżowanie towarowe nie ma większego sensu.

Ze względu na swoją wszechstronność użytkowania simentali nadają się do chowu w gospodarstwach ekologicznych. Dzięki dobrej adaptacji do trudniejszych warunków produkcji bez jej wyraźnego obniżenia, dużej odporności na choroby znakomicie nadają się do chowu w tych gospodarstwach.

Dr inż. Piotr Kowalski

REKLAMY REKLAMY REKLAMY

AGRONOM

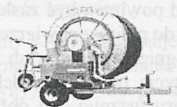
Jasionka 102, 21-200 Parczew

Sprzedaż: 0 506 066 076
0 502 225 015, 0 506 065 179
Biuro: 0 83 355 05 22
Fax: 0 83 355 08 70
www.agronom.com.pl
agronom@agronom.com.pl

W swojej ofercie posiadamy:

Kompletną paletę produktów **BAUER** do ekonomicznego nawadniania różnych upraw:

- Deszczownie RAINSTAR
- Konsolle niskociśnieniowe do RAINSTAR
- Agregaty pompowe spalinalowe
- Pompy, rury i zraszacze

Pełny zakres urządzeń **BAUER** do oszczędnego i efektywnego zagospodarowania i rozlewania gnojowicy:

- Separatory S650 / S850
- Wozy asenizacyjne i pompy do gnojowicy
- Ciągnikowe, elektryczne mieszadła do gnojowicy

Ciągniki i maszyny rolnicze:

- Ciągniki **VALTRA** o mocy od 74 do 280 KM
- Pługi **VOGEL&NOOT**, **UNIA** Grudziądz
- Siewniki i agregaty **FARMTECH**, **ROLMASZ**
- Przenośniki ślimakowe **POM Augustów**
- Opryskiwacze **PILMET**, **BURY**, **Krukowiak**
- Ładowacze czołowe **MEPROZET**, **HYDRAMET**, **QUICK**
- Prasy rolujące **WARFAMA**, **SIPMA**, **KRONE**
- Rozsiewacze nawozów **AGROMET BRZEG**, **Amazona**
- Przyczepy, rozrzutniki obornika **WARFAMA**, **CYNKOMET**, **METAL-TECH**

Ponadto oferujemy środki do produkcji rolnej - pasze, nawozy, środki ochrony roślin

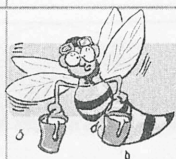
ZAPRASZAMY

Centrala Nasienna w Parczewie
ul. Szkolna 32
tel. (083) 354 13 28.

Oferuje do sprzedaży:

- Pasze, koncentraty i premiksy firm: *Koudijs, Sano, Josera, LNB, EuRoPol, Ekoplón, Polfarm, Polfos, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita.*
- Śrutę sojową i rzepakową.
- Sprzęt i maszyny rolnicze.
- Nawozy płynne i krystaliczne **INTERMAG**
- Środki ochrony roślin
- Artykuły metalowe

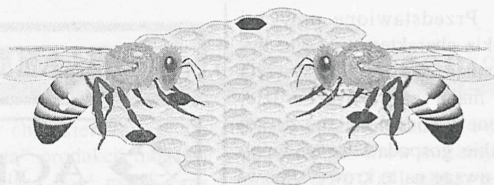

Miodobranie

Na początku czerwca najczęściej przystępujemy do pierwszego miodobrania.

Warunkiem zasadniczym jest tu dojrzałość miodu. Za dojrzały miód przyjmuje się ten, który został przez pszczoły posztyt całkowicie lub przynajmniej częściowo. W nadstawkach miód powinien być zasklepiony, chociaż do połowy powierzchni plastrów, a w gnieździe do $\frac{2}{3}$ lub $\frac{3}{4}$. Do oceny poszycia plastrów podchodzimy tym rygorystyczniej, im obfitszy był pożytek i bardziej wilgotny okres jego występowania. Przy słabym nasileniu wziatków i dłuższej suszy wszystkie miód w ulu jest zwykle dojrzały, chociaż część plastrów może nie być zasklepiona a strumień dojrzałego miodu wyciekającego z miodarki układa się w wyraźny stożek. Przy miodzie niezasklepionym, zwłaszcza w nadstawkach testem na jego dojrzałość jest również silne wstrząśnięcie ramki.

Jeżeli miód nie wychlapuje się z komórek, możemy takie plastry przeznaczyć do odwirowania.

Do wirowania z ramek gniazdowych przeznacza się tylko plastry bez czerwii. Zacierwione plastry należy umieścić chwilowo za kratą odgradową i wirować dopiero po wyjściu z nich pszczoł. W gospodarce tradycyjnej bez stosowania kraty odgradowej, pszczelarz często ma kłopoty, co zrobić z plastrami, które są wypełnione w znacznej części miodem, ale zawierają czerwie. Niektórzy pszczelarze wirują takie plastry. Nie powinno się tego robić, zwłaszcza, gdy w plastrze znajduje się czerw otwarty. Nawet wolne wirowanie ramek sprawia, że larwy wypadają z komórek. Nie jest to higieniczne. Poza tym wirowanie zawsze powoduje zniszczenie znacznej części czerwii. Należy przypomnieć, że wyżywienie 1 kg pszczoł „kosztuje” ponad 5,5 kg miodu. Poza tym wychowywanie czerwii jest czynnością bardzo skracającą życie pszczoł. Zniszczenie czerwii przy wirowaniu jest, więc znaczną stratą w pasiece.

Z miodobraniami nie należy zwlekać gdyż wolne miejsce w ulu pobudza pszczoły do intensywniejszej pracy. Miodobranie w ulach leżakach rozpoczyna się wyjmowaniem ramek z ula i po odmierzeniu ich z pszczoł umieszcza się w transportówce, aby ułatwić ich przeniesienie do pracowni. Po zabraniu z ula ramek z miodem powinno się wstawić w ich miejsce puste plastry.

W przypadku, gdy pszczelarz nie dysponuje wystarczającym zapasem plastrów, wtedy po zabraniu plastrów z miodem pozostawia się w ulu pustą przestrzeń od góry ograniczając ją np. paskiem folii, aby pszczoły nie wychodziły z gniazda. Plastry odwirowane należy wstawić pod

wieczór z powrotem do uli. Pozostawiona folia bardzo ułatwia pracę, gdyż jednym ruchem odstawiamy gniazdo i bardzo szybko uzupełniamy gniazdo odwirowanymi plastrami. Natomiast w przypadku uli nadstawkowych lub wielokorpusowych odbieranie ramek z miodem można sobie znacznie uprościć stosując tzw. przegonki lub repelent aldehyd benzoowy. Do przenoszenia ramek wykorzystane są nadstawki lub korpusy.

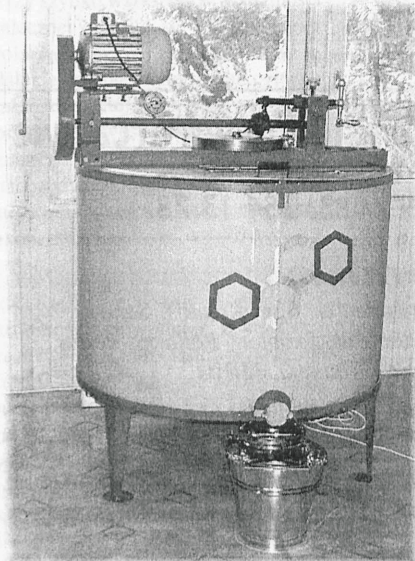
Przynoszone ramki do pracowni należy wirować na bieżąco zanim miód wystygnie. Lepiej odsklepią się plastry ciepłe, szybciej też wypływa z nich miód w czasie wirowania. Ciepły miód jest również rzadszy, przez co lepiej się cedi. Miód płynący z miodarki należy przecedzić przez odpowiednio gęste sito, które zatrzyma drobinki wosku oraz kryształ cukru. Wychwylenie kryształów opóźni zdecydowanie proces krystalizacji miodu.

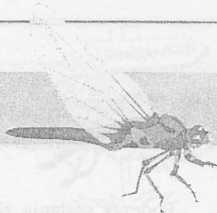
Pomieszczenie, w którym ma być prowadzone wirowanie miodu, powinno być czyste, bez obcych zapachów, szczelne – niedostępne dla pszczoł i os. Sprzęt do miodobrania powinien być wymyty, oczyszczony i zdezynfekowany. Wskazane jest, aby naczynia i sprzęt do miodobrania wykonane były ze stali kwasoodpornej.

Do niezbędnego wyposażenia należą: miodarka, stół do odsklepiania plastrów, nóż pasieczny, nóż elektryczny do odsklepiania plastrów, odsklepiacz widelcowy, zestaw naczyń, zestaw sit do miodu, zapasowe transportówki, nadstawki lub korpusy na ramki, woda do mycia rąk i sprzętu, czyste ręczniki i ściereczki.

Osoby przeprowadzające miodobranie powinny mieć czyste białe fartuchy i osłonięte włosy oraz aktualne wyniki badań lekarskich.

opracował: Marian Kalabun

Apetyt na darmową energię

Energia w rozwoju ludzkości jest jednym z najważniejszych czynników, a wielkość jej zużycia do niedawna była wyznacznikiem stopnia rozwoju technicznego.

Źródła energii dzielimy na tradycyjne (konwencjonalne) i niekonwencjonalne.

Za niekonwencjonalne uznawane są te źródła energii, które nie wykorzystują organicznych paliw kopalnych: węgla kamiennego i brunatnego, ropy naftowej, gazu ziemnego i ich pochodnych. Przetwarzają energię: rzekę, wiatr, biomasę i promieniowanie słoneczne.

Urządzenia znajdujące się w ofercie firmy RAPID z Białej Podlaskiej, takie jak kotły na biomasę, pompy ciepła, kolektory i baterie słoneczne, służące wykorzystaniu tej energii mogą być stosowane zarówno w domach jednorodzinnych jak też w większych obiektach np. halach, zakładach produkcyjnych, obiektach użyteczności publicznej, szkołach, urzędach. Coraz więcej osób decyduje się na tego typu inwestycje, licząc na oszczędności i korzyści wynikające z niskich kosztów ich eksploatacji.

Obserwacja rynku nośników energii w ostatnich latach zachęca do ogrzewania budynków, szczególnie w warunkach zabudowy wiejskiej biomasy pozyskiwaną z upraw roślin na plantacjach rolnych i leśnych. Na rynku polskim znajdują się kotły różnej wielkości i o różnym stopniu automatyzacji przetwarzające te paliwa na ciepło.

W ofercie firmy RAPID znajdują się kotły, w których można spalać

biomasę o różnej wielkości i wilgotności. Są to między innymi:

- kotły Bio Pal - w których można spalać słomę w postaci bel, kostek lub hestonów; zakres mocy 30 - 1100 kW
- kotły serii CSI - spalające zboże, pellety, eko-groszek, zakres mocy 18 - 100 kW
- kotły serii CS - pellety, ziarna zbóż, rozdrobnione paliwa stałe np. skorupy orzechów, pestki i in., zakres mocy 25 - 950 kW
- kotły serii CSA - spalające zrębki, trociny, wióry, pellety, rozdrobnione paliwa stałe i in. Zakres mocy 40 - 950 kW
- kotły do spalania brykietów.
- generatory gorącego powietrza serii GS i GSA - spalające zboża, pellety, zrębki, trociny i in., zakres mocy 40 - 230 kW

Główne zalety tych urządzeń to:

- całkowicie zautomatyzowany proces podawania paliwa i jego spalania,
- automatyka sterująca pracą kotła i procesem spalania pozwalająca na precyzyjną regulację parametrów pracy urządzenia wyposażona w automatyczny zapłon, system podtrzymania ognia, elektroniczną kontrolę płomienia,
- w pełni regulowane dwa systemy

napowietrzania komory spalania, • zabezpieczenie p.p.oż. mechaniczne zbudowane z dwupoziomowego podajnika ślimakowego, kłapy ogniowej oraz cyrkulacji powietrza dające 100 % zabezpieczenie przed cofnięciem się płomienia, • możliwość współpracy z dużymi magazynami opału oraz innymi urządzeniami grzewczymi, • powstający popiół ze spalania biomasy stanowi doskonały nawóz organiczny.

Oferta firmy RAPID obejmuje również: urządzenia do rozdrabniania paliw (rębaki, młyny), linie do produkcji pellet, brykieciarki. Stanowią one kompleksową ofertę w dziedzinie produkcji, przetwarzania i wykorzystania biomasy do celów energetycznych.

Kotły na zboże - seria CSI

Ostatnie podwyżki cen gazu i innych paliw konwencjonalnych przyczyniły się do wzrostu zainteresowania tańszym ogrzewaniem i możliwością wykorzystania do tego celu ziarna zbóż oraz odpadów drzewnych.

Paliwa się różnią

Próby i doświadczenia, wykonane przez firmę Rapid z Białej Podlaskiej wskazują, że najlepszy efekt daje spalanie ziarna owsa, a także jęczmienia, łubinu oraz tzw. makuchów rzepakowych. Spalanie ziarna pszenicy i żyta dostarcza mniej energii, a towarzyszą temu tzw. karbonizacja (niedopalenie) i duża ilość popiołu. Zatem ilość spalanego ziarna pszenicy i żyta jest większa niż owsa, dla osiągnięcia tego samego efektu.

Firma Rapid ma w ofercie kotły centralnego ogrzewania serii CSI/g, specjalnie przygotowane do spalania ziarna owsa. Zaletą tych kotłów jest m.in. mechaniczne zabezpieczenie przeciwpożarowe, dające 100% gwarancji przed cofnięciem się płomienia, bez potrzeby suszenia i czyszczenia podajnika i palnika, co występuje w przypadku zabezpieczeń wodnych oraz automatyka sterująca pracą kotła.

ciąg dalszy na s. 16 ➡

Podczas spalania ziarna owsa powstają znikome ilości dwutlenku węgla i siarki, ale większe ilości związków chloru. By ograniczyć niepożądane działanie tych związków, należy przestrzegać reżimu temperaturowego spalania i kotła (kocioł CSI/g ma zabezpieczenie zamontowane fabrycznie). Bazując na wartości opałowej owsa (14-16 MJ/kg) przy zalecanej wilgotności względnej 15%, można obliczyć, że:

- *1 t węgla kamiennego*
= *1,6 t ziarna owsa.*

Sprawność powszechnie eksploatowanych kotłów węglowych nie przekracza 70%, a kotły serii CSI/g (wg najnowszego certyfikatu energetycznego) mają sprawność <90%, więc w przypadku ich stosowania powyższa relacja zmienia się na:

1 t węgla kamiennego
= *1,3 t ziarna owsa.*

1 t oleju opałowego
= *2,7 t ziarna owsa,*

1000 m³ gazu ziemnego
= *2 t ziarna owsa.*

Bardzo ważnym czynnikiem procesu spalania owsa jest ilość powietrza podana w odpowiednie miejsce. W przypadku kotłów CSI/g, powietrze pierwotne do spalania podawane jest przez dysze znajdujące się wewnątrz palnika, natomiast powietrze wtórne podawane jest ok. 10 cm nad paleniskiem w celu dopalenia pyłów. Automatyka oferowanego kotła CSI/g, pozwala na optymalizację tego procesu. Wtedy ilość powietrza, podawanego do paleniska, jest uzależniona od temperatury spalin i jasności płomienia. To gwarantuje całkowite dopalenie się owsa i pełne wykorzystanie jego wartości opałowej, a z tym związana jest mniejsza ilość ziarna do spalania i obniżenie kosztów. Z doświadczeń wynika, że kocioł o mocy 47 kW, pracujący bez proponowanej automatyki spala ok. 100 kg ziarna owsa na dobę (wielkopolskie), a taka sama jednostka z automatyką (mazowieckie) spala w tym czasie 70 kg ziarna tego zboża.

Korzyści dla użytkownika kotła serii CSI/g, opalanego ziarnem owsa to:

- niższe nawet o 70% wydatki na

zakup paliwa (w porównaniu z

1. Porównanie:

Domek jednorodzinny o powierzchni 200 m ²			
Rodzaj paliwa	Cena jednostkowa	Ilość [t, l, m ³]	roczne koszty ogrzewania
Olej opałowy	2,60 zł/l	3500 l	9 179 zł
Gaz ziemny	1,26 zł/m ³	4900 m ³	6 147 zł
Gaz LPG	2,3 zł/l	3500 l	8 084 zł
Węgiel	450 zł/t	6 t	2 618 zł
Miał węglowy	350 zł/t	7 t	2 521 zł
Pellety drzewne	450 zł/t	8 t	4 201 zł
Ziarno owsa	250 zł/t	9 t	2 250 zł

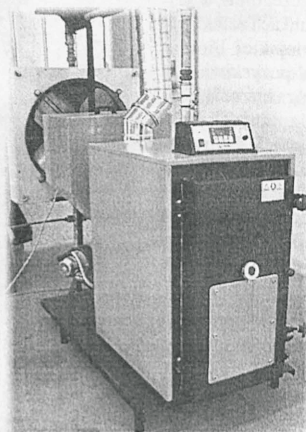
olejem opałowym), co wynika z optymalizacji procesu spalania,

- łatwość w pozyskaniu, transporcie i przechowywaniu paliwa, gdyż owies jest zbożem powszechnie produkowanym przez rolników na glebach o gorszej jakości. Dla ogrzania domu jednorodzinnego o powierzchni 200 m² wystarczy zasiać 2 ha owsa,
- jest ekologicznym i odnawialnym źródłem energii, produkowanym lokalnie, co może spowodować rozwój gospodarczy danego regionu,
- możliwość zbudowania kotłowni pracującej automatycznie, w której obsługa ogranicza się do cotygodniowego oczyszczenia kotła z osadów, usunięcia popiołu oraz dostarczenia co 2-4 tygodnie paliwa do dodatkowego zasobnika, dzięki współpracującemu z kotłem dodatkowemu podajnikowi,
- brak problemów z popiołem ≈5%, (w przeciwieństwie do kotła węglowego). Popiół z ziarna owsa jest rozpuszczalny w wodzie, może też służyć jako nawóz w ogrodnictwie,
- możliwość stosowania innych paliw, typu: pellety, ekogroszek węglowy, zrebki o niskiej wilgotności (dzięki zastosowaniu w CSI/g specjalnego palnika),
- rozwiązanie problemu uzyskania ciepłej wody użytkowej w okresie letnim, bez potrzeby ręcznego rozpalania (jest zamontowana automatyczna zapalniczka).

Zamontowane przez firmę Rapid jednostki grzewcze, opalane ziarnem są eksploatowane z dobrymi wynikami. Ponadto firma zapewnia inwestorom możliwość rozbudowy kotłowni o systemy automatycznego transportu paliwa z dodatkowych silosów lub zbiorników. Jest to potrzebne w przypadku systemów grzewczych o większej mocy. Wieloletnie doświadczenie w realizacji inwestycji ekologicznych oraz wykwalifikowana kadra pozwala na realizację rozwiązań zaspokajających wszystkie potrzeby klientów

Wykorzystanie energetyczne ziarna owsa jest działaniem właściwym w celu samozabezpieczenia w ciepło małych i dużych gospodarstw rolnych. Może też być źródłem dodatkowym dochodów rolników, natomiast dla innych użytkowników tych urządzeń jest to szansa na obniżenie kosztów ogrzewania domu.

RAPID Sp. z o.o.
www.rapid.org.pl

Ochrona środowiska w powiecie bialskim

- możliwości i rozwiązania

Dokończenie z nr 05. 06

Członkostwo Polski w UE dało możliwości korzystania ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, wprowadzone Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. i kolejnymi rozporządzeniami Rady Ministrów. Są to środki wspierające ochronę środowiska i przyrody na obszarach wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Rolnicy korzystając z tych środków, spełniają postawione przed nimi wymagania i przyczyniają się w sposób aktywny do ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego. Ponieważ poszczególne działania PROW, zasady korzystania oraz warunki uzyskania pomocy były szczegółowo prezentowane w poprzednich numerach „Doradztwa Rolniczego”, ograniczę się tylko do przedstawienia wpływu poszczególnych działań PROW na ochronę środowiska. W powiecie bialskim jest zarejestrowanych na dzień dzisiejszy w Biurze Powiatowym 16840 gospodarstw, z czego 14816 gospodarstw składa wnioski o dopłaty obszarowe. Cały powiat objęty jest I strefą obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) uprawnia to gospodarstwa o wystąpienia o dopłaty z tytułu gospodarowania na ONW. Wnioski o dopłaty z tytułu gospodarowania na ONW złożyło 14269 rolników tj. 84,73% wszystkich gospodarstw (na terenie miast nie ma ONW). Gospodarstwa ubiegające się o dopłaty z tytułu ONW muszą spełniać szereg warunków pozytywnie wpływających na środowisko. W tabeli 1 przedstawione są wymagania dla ubiegających się o ONW, formy realizacji

zadań, i ich wpływ na środowisko.

Tabela 1. Wymagania dla gospodarstw ubiegających się o dopłaty z tytułu ONW.

Lp.	Rodzaj wymogu	Sposób realizacji	Wpływ na środowisko
1.	Stosowanie nawozów naturalnych i ich przechowywanie	- przechowywanie nawozów naturalnych (obornik, gnojówka, gnojowica) na szczelnych na płytach obornikowych, w szczelnych zbiornikach i w szczelnych pomieszczeniach inwentarskich. - zakaz stosowania dawek nawozów naturalnych w dawce nie wyższej niż 170 kg N, w okresie zimy, na glebach zamarzniętych, pokrytych lodem i śniegiem. - zakaz stosowania bliżej niż 20m od cieków i zbiorników wodnych	- ochrona wód podziemnych - ochrona wód podziemnych i powierzchniowych - ochrona wód powierzchniowych
2.	Stosowanie nawozów mineralnych i ich przechowywanie	- przechowywanie na szczelnym podłożu, pod dachem i w oryginalnych opakowaniach	- ochrona wód podziemnych
3.	Rolnicze wykorzystanie ścieków i osadów ściekowych	- opracowanie planu nawożenia, na podstawie analizy chemicznej i ściśle stosowanie zaleconych dawek, systematyczne badanie gleby na zawartość metali ciężkich	- ochrona wód podziemnych
4.	Stosowanie i przechowywanie środków ochrony roślin	- odpowiednie dawki i terminy, zabiegi sprawnym sprzętem (atest opryskiwacza), przez osoby uprawnione (ukończenie kursu), 20m od cieków wodnych - przechowywanie w oryginalnych opakowaniach i odpowiednim miejscu	- ochrona wód powierzchniowych, powietrza i przyrody - ochrona wód podziemnych
5.	Gospodarka na użytkach zielonych	- zakaz wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach i w ich sąsiedztwie - niedopuszczenie do nadmiernego obciążania pastwiska wypasem, uszkodzenia darni i zanieczyszczenia wód powierzchniowych	- ochrona przyrody, ochrona gleby - ochrona przyrody, ochrona wód powierzchniowych
6.	Utrzymanie czystości i porządku w gospodarstwie	- obowiązek gromadzenia odpadów stałych w gospodarstwie i odbiór przez firmy świadczące usługi komunalne, likwidacja dzikich wysypisk na terenie gospodarstwa, oddanie ciał padłych zwierząt do utylizacji	- ochrona przyrody, ochrona wód podziemnych
7.	Gospodarka wodna	- obowiązek posiadania szczelnych szamb na nieczystości płynne z gospodarstwa domowego i ich odbioru przez przedsiębiorstwa świadczące usługi komunalne, przyłącza do sieci kanalizacyjnej, lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. - zakaz wylewania ścieków na pola, łąki, rowy itp.	- ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
8.	Ochrona siedlisk przyrodniczych	- przestrzeganie przepisów o ochronie przyrody na terenach chronionych i we własnym gospodarstwie, utrzymywanie oczek wodnych, torfowisk, zadrzewień i zakrzewień na terenie gospodarstwa jako ostoi dzikiej przyrody	- ochrona przyrody
9.	Ochrona gleb	- zakaz wypalania resztek pożniwanych, utrzymywanie w stanie sprawności urządzeń melioracyjnych, trwałe zadarnienie stoków o nachyleniu większym niż 10%	- ochrona gleb przed erozją

Jeżeli założymy że wszystkie warunki są spełnione przez ubiegające się o płatność ONW gospodarstwa, to postęp w ochronie środowiska jest ogromny.

Kolejnym działaniem PROW jest dostosowanie do standardów UE w zakresie przechowywania nawozów naturalnych, które polega na budowie płyt

obornikowych i zbiorników na gnojówkę i gnojowicę. Nawozy naturalne będą przechowywane przez okres zimowy, a odciek związków azotu, fosforu i potasu do wód gruntowych z przym obornikowych będzie zatrzymany. Ograniczone zostaną

pyły biogenów do wód powierzchniowych, poprzez niestosowanie nawozów naturalnych w okresie zimowym.

W powiecie bialskim z tej formy dostosowania skorzystało 683 gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

ciąg dalszy na s. 16 ➡

Następną formą działania PROW wspierającą ochronę środowiska są programy rolno-środowiskowe. Jest to forma rekompensaty za wykonywanie określonych zadań, przez okres pięciu lat, ograniczających produkcję rolniczą, ale bardzo korzystnych dla środowiska.

Programy rolno-środowiskowe dzielą się na pakiety, na terenie całego powiatu można stosować następujące pakiety:

Rolnictwo ekologiczne – polegające na:

- zaniechaniu stosowania konwencjonalnych nawozów mineralnych
- zaniechaniu stosowania konwencjonalnych środków ochrony roślin
- stosowaniu racjonalnego płodozmianu
- nadzorze Jednostki Certyfikującej nad gospodarstwem i otrzymaniu certyfikatu produkcji metodami ekologicznymi

Korzyści dla środowiska – ochrona gleb przed erozją, ochrona zwierząt i zwiększenie bioróżnorodności w gospodarstwie, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

Z pakietu rolnictwo ekologiczne skorzystało dotychczas 127 rolników (0,75% wszystkich zarejestrowanych rolników) na powierzchni 2244,36 ha (1,22% wszystkich użytków rolnych)

2) Ochrona gleb i wód – polega na:

- wysiewie określonych roślin jako międzyplon po żniwach i pozostawieniu obsianego pola pod okrywą z międzyplonu, bez uprawek do wiosny.
- zakaz stosowania nawozów naturalnych, mineralnych, wapna i środków ochrony roślin na pola obsiane międzyplonem.

Korzyści dla środowiska – ochrona gleb przed erozją, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych, stwarzanie korzystnych warunków życia zwierząt i ptaków krajobrazu rolniczego, z pakietu ochrona wód i gleb skorzystało dotychczas 1187 rolników (7,04%) na powierzchni 10186,43 ha (5,53%)

Na terenie powiatu bialskiego utworzono do celów programów rolno-środowiskowych tzw. strefy priorytetowe, są to obszary o cennych walorach

przyrodniczych, które w większości obejmują poprzednio wymienione obszary chronione. Strefy priorytetowe tworzą w całości gminy Konstantynów, Janów podlaski, Zalesie, Rokitno, Terespol, Kodeń, Ślawatycze, Drelów oraz część gmin Biała Podlaska i Międzyrzec Podlaski obejmująca dolinę Krzyny. Strefa priorytetowa w powiecie bialskim nosi nazwę „Dolina środkowego Bugu i dolnej Krzyny”. Wyłącznie w strefie priorytetowej można stosować trzy następujące pakiety:

1) Rolnictwo zrównoważone – polega na:

- ograniczeniu dawek nawozów azotowych (naturalnych i mineralnych) do 150 kg N / ha na gruntach rolnych i 120 kg N / ha na użytkach zielonych.
- sporządzenie planu nawożenia na podstawie analizy chemicznej gleby i ścisłe dawkowanie nawozów naturalnych i mineralnych w gospodarstwie.
- stosowanie racjonalnego płodozmianu.

Korzyści dla środowiska – ochrona gleb przed erozją, ochrona zwierząt i zwiększenie bioróżnorodności w gospodarstwie, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych.

Z pakietu rolnictwo zrównoważone skorzystało dotychczas 10 rolników (0,059% wszystkich zarejestrowanych rolników) na powierzchni 277,4 ha (0,15% wszystkich użytków rolnych)

2) Utrzymanie łąk ekstensywnych – polega na:

- pierwszym koszeniu nie wcześniej niż 1 lipca, zebranie siana lub zielonki z powierzchni łąki, stosowanie wypoślaczy i koszenie od środka łąki do zewnątrz
- rezygnacja z nawożenia nawozami naturalnymi, wapniowymi, fosforowymi i potasowymi, oraz stosowania pestycydów.
- zakaz wyorywania, uprawek mechanicznych i podsiewu łąk

Korzyści dla środowiska – ochrona zwierząt i rzadkich w skali europejskiej gatunków ptaków związanych ze środowiskiem wilgotnych łąk, zwiększenie bioróżnorodności w gospodarstwie. Z pakietu utrzymanie łąk ekstensywnych

skorzystało 521 rolników (3,09%) na powierzchni 2145,68 ha (1,16% wszystkich użytków rolnych).

3) Utrzymanie pastwisk ekstensywnych – polega na:

- kontrolowanym i ograniczonym wypasie krów, owiec i koni
 - rezygnacja z nawożenia nawozami naturalnymi, wapniowymi, fosforowymi i potasowymi, oraz stosowania pestycydów
 - zakaz wyorywania, podsiewania i wykonywania uprawek na pastwisku wypas od 20 maja do 15 października.
- Korzyści dla środowiska – ochrona zwierząt i rzadkich w skali europejskiej gatunków ptaków związanych ze środowiskiem łąk i pastwisk, zwiększenie bioróżnorodności w gospodarstwie. Z pakietu utrzymanie pastwisk ekstensywnych skorzystało dotychczas 57 gospodarstw (0,34%) na powierzchni 306,79 ha co daje 0,16% wszystkich użytków rolnych.

Podane tutaj liczby oznaczają złożone wnioski na lata 2005 i 2006. Ogółem wnioski na programy rolno-środowiskowe było 1460 wnioskodawców.

Zalesianie – jest kolejnym programem PROW, który ma na celu zalesianie gruntów użytkowanych dotychczas jako użytki rolne, w powiecie bialskim wnioski zgłosiło 104 wnioskodawców, na powierzchni 402,43 ha. Zalesianie wpływa korzystnie na ochronę gleb przed erozją i sprzyja zwiększeniu bioróżnorodności.

Wymienione w powyższym artykule formy i działania ochrony środowiska i przyrody sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi powiatu, daje się zauważyć że po akcesji Polski do UE wzrosło znaczenie ochrony środowiska, traktuje się że wszystkie typy użytków występujących w przyrodzie mają równorzędne znaczenie, nie mniej ważne w ochronie przyrody są łąki, pastwiska i grunty orne niż tereny leśne. Duże znaczenie dla ochrony środowiska mają tzw. oceny oddziaływania na środowisko – dokumenty, które niezbędne są do planowania, realizacji i lokalizacji każdej większej inwestycji np. budowa dróg, ferm, zakładów przemysłowych i innych, ocenia się w nich stopień zagrożenia i sposoby zapobiegania negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

Nowe perspektywy rozwoju

Kredyt Agro Ekspres

Jedyny taki kredyt na rynku!

Bez zbędnych formalności, bez potrzeby dokumentowania wydatków,
na dowolny cel związany z produkcją rolną.

Główne zalety to:

- wysoka maksymalna kwota kredytu – do wysokości 50% wartości gruntów rolnych
- długi okres kredytowania – do 5 lat
- wygodna forma korzystania z kredytu w rachunku bieżącym
- proste procedury i możliwość uzyskania decyzji kredytowej nawet w ciągu jednego dnia
- niskie koszty kredytu

**ZAKŁADY TŁUSZCZOWE
W BODACZOWIE Sp. z o.o.**

**PRODUCENT
OLEJU**

tel. (084) 68 22 019, 68 22 090, tel./fax (084) 68 22 091 Bodaczów, 22-460 Szczeczeszyn

🌱 rzepakowego
🌱 słonecznikowego

KONTRAKTACJA I SKUP RZEPAKU

Centrum Agro-Informacyjne

tel. (084) 6822017, 6822090 wew. 245 www.ztb.pl e-mail: kontraktacja@ztb.pl

Oferujemy:

Najlepsze odmiany materiału siewnego
Nawozy i środki ochrony roślin
Doradztwo agrotechniczne

Gwarantujemy:

Najwyższe ceny rzepaku
Pewny zbyty surowca
Krótkie terminy płatności

Zapewniamy:

Nieograniczoną kontraktację
Największą bazę skupową
Wieloletnią współpracę

**PREFERENCYJNE
KREDYTY**

Uprawa oleistych to:
Pewny dochód gospodarstwa
Najwyższe dopłaty bezpośrednie